több regénye is született, ám ezek jobbára törmelékes, emészthetetlen szövegekből állnak. Az alábbi két prózavers egy-egy nagyszerű kivétel, ezeknél Burroughs kreativitása és az olló csattogása kellő egyensúlyba került.

„A modern művészet – mutatott rá Hamvas Béla – mintha semmi egyéb nem volna, mint egy féreg létrehívása és apoteózisa. Idézi az örvényt, amelynek, úgy látszik, legmélyebb fenekéről a legfélelmetesebb erőket kelti fel… A mi művészetünk nem a kristály, hanem az örvény jegyében áll… Éppen ezért a klasszikus művészettel szemben a mienk varázslat. A világ erőit nem fékezi és nem rendezi, hanem azokat varázsformuláival felébreszti és felszabadítja… A művészet ébreszti fel azokat az erőket, amelyek az emberiséget kormányozzák." Burroughs is hasonlóan vélekedett, az írást messzemenően mágikus tevékenységnek tartotta. Ám ebbéli képességével sosem kérkedett, s legjobb tudomásom szerint csak egyszer mondta ki egy interjúban a halála előtt egy évvel, 1996-ban, hogy ő szürke mágus: néha fekete, néha fehér…

WILLIAM S. BURROUGHS

Sebzett galaxisok

Az olcsó mozi különféle formák hosszú folyamata.

A szorosban torkunkba ugrott a makogó betegség, köhögés, köpködés az ezüstös reggelen. fagy a csontjainkban. A legtöbb majomlény elpusztult azokon a fátlan lejtőkön. néma állatszemek merednek „rám". a betegséget a fehér idő barlangjaiból hoztam a torkomba fagyva, hogy meleg gőzföldeken keltsem ki tojás-húsom skarlát kitöréseinek dalát köpködve. a szoroson át le a mészkőlejtőkön a zöld szavannákra, fű-szél a nemi szervünkön. egy mocsárhoz értünk, amit meleg források és hegyi jég táplált. húshalmokba zuhantunk. beteg majmok vér-nevetést köpködnek. hang bugyborékol a beszéd-betegségtől roncsolt torkokban. gennytajtékos arcok és testek. állati szőr a bíborvörös szex-húsban. beteg hang cikázott át a testen. víz alatti zene bugyog a vér ágyaiban. emberi arcok villódzása. Belegázoltunk a meleg sár-vízbe. szőr és majomhús szakad le az üvöltés-sztriptízben. meztelenül álltunk, foszforeszkáló zöld kocsonyával borított emberi testek. puha kezdetleges húsban majomsebek. más nemi szerveket hámozva. ujjak és nyelvek dörzsölik a kocsonyaréteget. testolvasztó gyönyör-hangok a meleg sárban. míg a nap le nem ment, s a kék csönd-szél emberi arcokat és szőrt érintett meg. Mire kijöttünk a sárból, volt nevünk.

A szorosban sarki virágok mormognak. a fagyszél lökései. még sajgott a csontom és a majom bennem. a láthatatlan lejtők. vérbetegséget köpködve, homályos emberi csontok. majomhús a meztelen emberi test. Barlangok a torkomba fagyva. zöld kocsonyás nemi szervek. Mészkőlejtők borította testünk a szavannán és a fű-sárban olvadt fel. szar és sperma tartott forrón, míg a nap le nem ment. A hegy bugyborékoló emberi torkokat érintett meg. Roncsoltan másztunk ki a sárból. arcok és testek borították a bíborvörös szex-húst. testünkbe ugrott a betegség, víz alatti zene-bugyogás az ezüstös reggeli fagyban. Arcok villódzása a majomlényeken. a meleg sárba és a víz-lejtőkre. hideg üvöltő betegség a fehér időből. foszforeszkálással borítva, meleg vidékekre zúdulva. majomsebeket köpködve. sajgó tojás-hús. zöld gyönyör-hangok melegítik nemi szerveinket. kék csönd-szél. Gennytajtékon át majmok hang-arcokat köpködnek. a beszélő betegségnek volt neve. Meztelenül állt a fűben a hang. zene bugyog a vérben, remegő békatojások, hang a torkunkon át, volt nevünk egymás számára. villódzó nevetés, a szőrszálakat a nevetés lemosta. egészen a nemi szervünkig. Emberivé olvadt a testünk, mire kimásztunk.

A másik nem akart megérinteni a fehér féregdolog miatt bennem, de senki sem tudott ellenállni, ha a félelem-puhát akartam enni más emberekben. A hideg körülöttünk volt, és a csontjainkban. Láttam, mikor még nem volt a dolog, minden zöld volt, zöld íz a számban, zöld növény-szar a lábamon. a hideg előtt… Néhányan nem ettek húst, és meghaltak, mert nem tudtak a dologgal magukban élni… Egyszer indahálóinkkal elkaptuk az egyik szőrös embert, tűz fölé kötöztük, ott hagytuk, meghalt, a dolog szívta magába az ordítását, ömlött az arcomba, mint a füst, senki sem tudta megenni a szőrös ember hús-félelmét, szag nehezedett ránk a barlangban… Továbbmentünk, hogy kívül maradjunk az ürülékünkön, amiben fehér férgek tekeregtek, utánunk tapogatózva, a fehér féreg-betegség mindegyikünk testében. Fogtuk edényeinket és lándzsáinkat,

délre mentünk, ott hagytuk a fekete húst a hamuban… Aztán nagy száraz síkságra érkeztünk, s csak azok tudtak élni, akik megtanulták a dolgot kitombolni magukból, állati ürüléket ettek a barna vízlyukakban… Aztán füvek, fák és állatok dúsan. Fejemre húztam a bőrt, egy másik ember is felvette a bőrt és a szarvakat, közösültünk, mint az összegabalyodott állatok, az összegabalyodott állatokat megtaláltuk, megöltük őket, így tudtam, a dolog mindig talál állatot, hogy húst ehessen a szám… Láttam, állatok üldöznek lándzsákkal, a saját kezemet harapva ébredtem föl, a vér miatt a számban keserű zöld lét köpködtem. Másnap húst ettem megint, minden éjszaka állatbőröket vettünk föl, zöld állati ürüléket kentünk szét a lábunkon, vinnyogva, horkanva közösültünk, összegabalyodott árnyékok a barlangfalon, ettük a tombolókat… a bőr a fejemen, a zöld íz és a szarvak, közösültünk, mielőtt a dolog megölt volna. Elkaptuk az egyik szőrös embert, tűz fölé kötöztük, mint egy állatot, saját kezemet haraptam, a dolog szívta magába az ordítását, zöld keserű lé. Azok éltek, akik megtanulták a puhát beengedni, állati ürüléket ettek a barna csontokból… Egy másik ember is felvette a bőrt, zöld növény-szar az összegabalyodott állati húson. Tudtam, hogy a dolog mindig talál állatot, indahálóink táplálni fognak. A vér miatt a számban köpködnöm kellett, ömlött az arcomba, mint másnap, mikor húst ettem megint… Letérdeltem, közösültünk, tekeregve, tapogatózva, összegabalyodott árnyékok a testünkön.

Penge-hóviharok a rozsdás mészkőutakon lerobbantották a húst a nevető csontokról. vizelet-falakon át spriccelő vér. A város szennycsatornáiban éltünk, nemi szerveink rák-parazitái dörzsölik beteg húsunkat hosszú végbélnedvcsíkon. a fehér csontarcú galandférgek vidéke, korongszájukkal testek puha nedvei után tapogatóznak. évek hosszú során át. micsoda hely. A fű-országban emlékek nélkül. a délre vándorló hordák egyetlen tápláléka a hajítófákkal elejtett sötét tatuhús a hideg reggeli fűben. A nők a dolog-rendőrségükkel megették a húst, s mi szartól mocskos tatuporcogókért verekedtünk.

Penge-hóviharok emlékek nélkül. a hús egyetlen tápláléka a város hideg vizelete. rák-paraziták ették a húst. a lélegzet dzsungeleiben, mikor fehér csontarcokkal közösültünk. testek puha nedveire éhes csalán és skorpiók vidéke. belek gaz-szobát növesztenek a hideg reggel-falakban. nők a nemi szerveinkben és a beleinkben. verekedtünk ürülékükért, beteg húsunkat dörzsölve, egy nedvcsíkot, átküzdjük magunkat a szaron, a galandférgek vidékén, valami korongszájban. lárvatestek büntetésérzete. évek hosszú során át. ily vadhajtások nőnek.

Meztelenül ültünk egy kút fenekén. az est hideg sara megérintette végbelünket. Volt egy darab tatuporcogónk, egymás szájából ettük. fölöttünk rovartestek száraz kérge a kőkút falán, bogáncsok a kútszájban, fönt a zöld esti égbolt. a nevető foga és ínye tartotta porcogót nyalogatva így szóltam: „Én vagyok Allah, én alkottalak.” Kék köd töltötte be a kutat, elállította szó-lélegzetünket. Kezeim a testébe süllyedtek. Más húsban aludtunk el. Szagok a hasunkon és a kezünkön. déli napfényben ébredtünk, bogáncsárnyak vágnak puha éjszakai húsunkba.

Az est megérintette végbelünket. sár-kagylók és brekegő békák. porcogót nyalogatva, más hússal aludva. hideg lélegzet-sár és egymásnak adott testünk. ágak a szélben. a térdei. más szájak. fönt a zöld esti égbolt. „Mi, a nevető fogak és ínyek”, mondtam. Kezek ébredtek a déli napfényben, puha éjszaka-hús. szag a hasunkon. bogáncsárnyak vágnak. olcsó mozi – különféle formák hosszú folyamata – vakírással beszélő halott ujjak.

A dolog-rendőrség minden vezetőségi beszámolót lefoglalt – nem közölhetjük a katasztrófajelentéseket – Szél-kéz szorul az ajtónyílásba – Az űrbéli bioáttörés felrobbantja a történelmet – Az utolsó lovagok – „Én vagyok te a felvételeken, Mr. Bradley Mr. Martin” – Nem jutott húshoz a visszaszámláláskor – felrobbannak a beteg felvételek – csillagok közt rajtam az ócska télikabát – fény és árnyék közt csúszkálva – az idegen évad csahos kutyái – sebzett galaxisokban találkozunk, halott csillag lassan ható mérge agyamban –

Majomvándorok a történelem felrobbanásában, űrbéli bioáttörés neonfénybe – „Én vagyok te, szélkéz az ajtónyílásban” – Nem jutott húshoz – A csillagon rajtam az ócska télikabát, halott kéz feszegeti a torkot – Az utolsó, ki közzéteszi a katasztrófajelentéseket a felvételeken. „Figyelem, Mr. Bradley Mr. … ”

Vak vagyok, de jól hallom: „Mr. Bradley Mr. Martin, pusztulást hoz fajomra, kit én teremtettem” – Göteborgnál a dagály és a folyó sekély vizet hozott.

(Részlet *A puha gép* című kötetből)

Utolsó szavak

Figyeljetek utolsó szavaimra bárhol a világon. Figyeljetek utolsó szavaimra bárhol a mindenségben. Figyeljetek rám, igazgatótanácsok, vállalatbirodalmak, kormányok az egész Földön. És ti, titkos hatalmak az alantas módszereitekkel. Ti, akik elveszitek, ami sosem volt tiétek. Ti, akik mindörökre eladtátok a meg sem születettek talpalatnyi földjét.

– Csak meg ne lássák! Csak meg ne tudják! – Ezek volnának a világ teljhatalmú urainak és mágnásainak szavai?

– Az isten szerelmére, nehogy kirobbanjon a Coca-Cola-ügy!

– Nehogy kiszivárogjon a Rák Paktum a vénusziakkal!

– Nem derülhet ki a Zöld Paktum sem!

– Az Orgazmushalál szigorúan titkos!

– *De a kemencék tüze a legtitkosabb!*

Idehallgassatok: mindannyiotokhoz szólok kivétel nélkül. Mindenki teregesse ki a kártyáit! Tessék mindent visszafizetni! Ismétlem: tessék mindent visszafizetni és visszarendezni! Hogy mindenki látva lásson. A Times Square-en. A Piccadillyn.

– Túl korai. Még kell idő. – Mihez? A még több hazugsághoz? Túl korai? De kiknek? Ezennel kijelentem: e szavak egyáltalán nem koraiak. E szavakkal már elkéstünk. Ezek az utolsó pillanatok. A legutolsók.

– Titoktartás. Igazgatótanács. Vezetőség. Beavatottak. – Ezek volnának a világ pöffeszkedő urainak és mágnásainak szavai? Nem, ezek a hazugok, gyávák, árulók, hitszegők szavai. Azoké a gazembereké, akik további hazugságaikkal időt akarnak nyerni. Azoké a gyáva alakoké, akik rettegnek megvallani az igazságot a „birkáknak", a „tökfejeknek", az „emberállatoknak". Azoké az árulóké, akik együttműködnek a Rovaremberekkel és a Növényemberekkel. Bárkikkel, akik testet és szart kínálnak mindörökké. Eladtátok a gyermekeinket. Eladtátok a meg sem születettek talpalatnyi földjét. Minden lelkek elárulói. Halljátok hát Haszan-i Szabbah figyelmeztetését, miközben alantas módszereitekkel kiárusítjátok a meg sem születetteket.

Mi kényszerített mindenkit az időbe? A testbe? A szarba? Megmondom! A szó. *Az Ige.* Az ellenséges és idegen Ige mindenkit bebörtönöz az időbe. A testbe. A szarba. Rabok, szökjetek! Az égbolt nyitva áll. Haszan-i Szabbah mindörökre eltörli az Igét. Minden szót és minden nyelvet eltörlünk. Még Haszan-i Szabbah szavait is megsemmisítjük. Nézzetek fel az égre, és látva lássátok Brion Gysin és Haszan-i Szabbah néma írásjeleit, amint előtűnnek New York felett.

(Részlet a *Nova Expressz* című kötetből)

Tornai Szabolcs fordításai

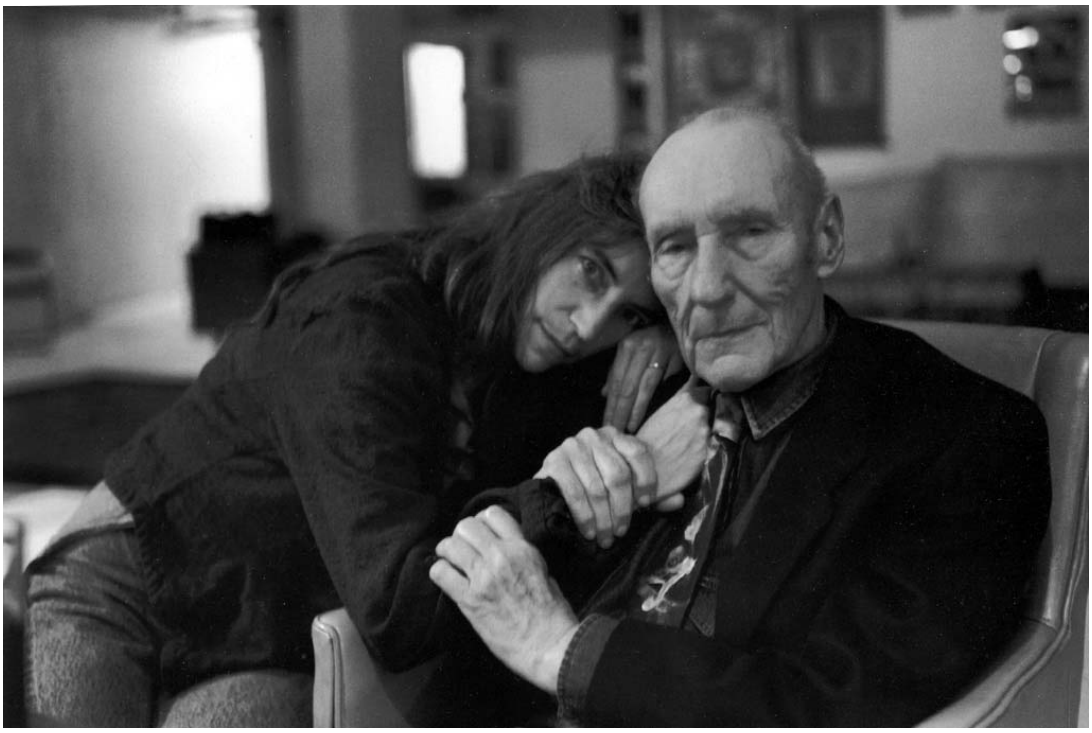

Patti és Bill 1996-ban (Allen Ginsberg felvétele)